

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

GROENE WERELD 10

TE LANDGRAAF

GEMEENTE LANDGRAAF

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

Quickscan flora en fauna Groene Wereld 10 te Landgraaf in de gemeente Landgraaf

Opdrachtgever	Apeladvies Postbus 4676 5953 ZH Reuver
Project	LGR.APE.ECO1
Rapportnummer	13013002
Status	Eindrapportage
Datum	24 januari 2013
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. A.A. van Grinsven
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. M. Koen
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en Faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
2.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	4
2.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
4.1	Flora- en faunawet.....	7
4.2	Gebiedsbescherming	10
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	11
5.1	Vogels.....	11
5.2	Vleermuizen.....	12
5.3	Overige zoogdieren	13
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen.....	13
5.5	Ongewervelden.....	14
5.6	Vaatplanten.....	14
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	16
6.1	Flora- en faunawet.....	16
6.1.1	Broedvogels.....	16
6.1.2	Vleermuizen.....	16
6.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	16
6.1.4	Reptielen en amfibieën.....	17
6.2	Gebiedsbescherming.....	18
7	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	19
	GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	21

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Apeladvies opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Groene Wereld 10 te Landgraaf in de gemeente Landgraaf.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 29,5$ ha) is gelegen aan de Groene Wereld 10, aan de oostelijke randzone van Landgraaf in de gemeente Landgraaf (zie figuur 1). Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 52 B (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 200.220$, $Y = 321.930$.

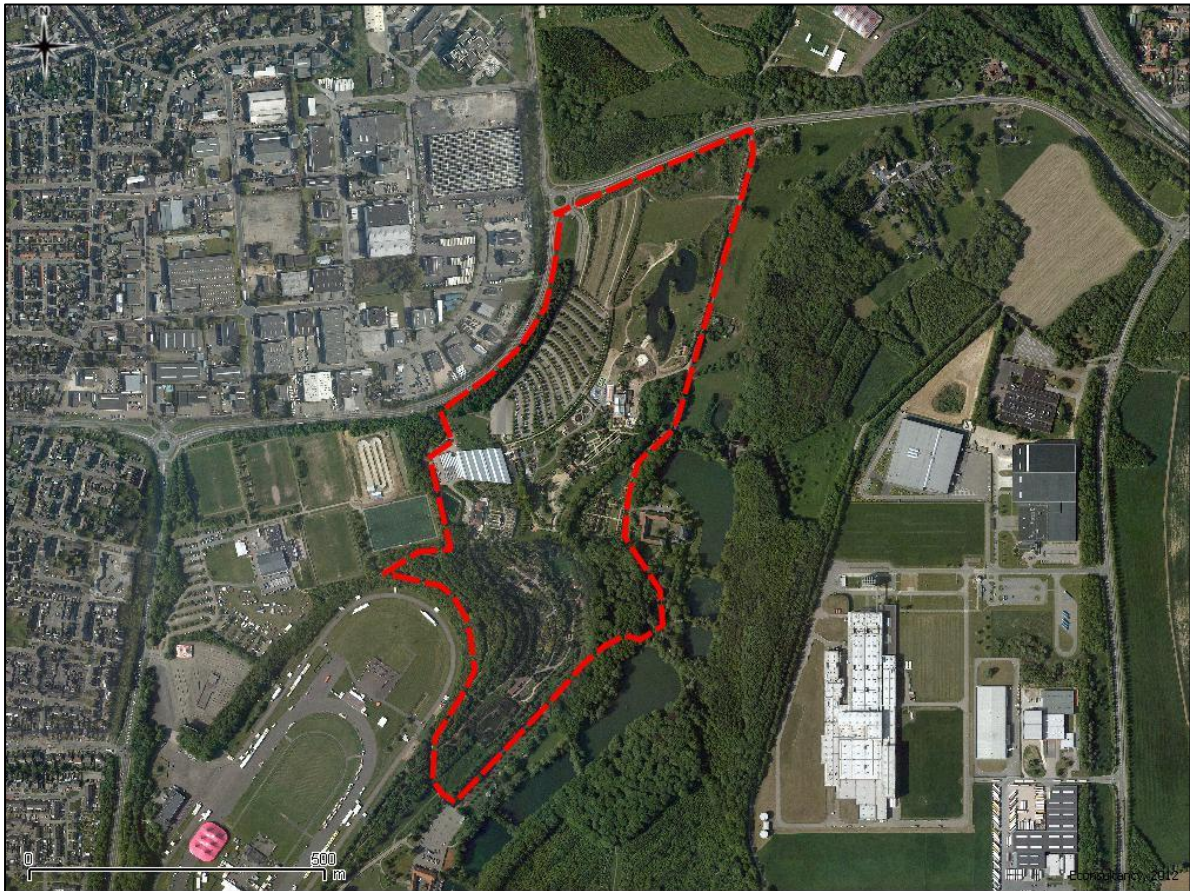

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood kader).

De onderzoekslocatie betreft het park van wereldtuin Mondo Verde. Het park bestaat uit een landschapstuin met sierbeplanting, bosschages, dierenverblijven, oppervlaktewateren, een glazen tuinderkas, bedrijfsbebouwing en een parkeerplaats.

Ten oosten van de onderzoekslocatie is kasteel Strijthagen gelegen met bij de visvijver de Strijthagermolen. Verder naar het oosten bevindt zich een bedrijventerrein met aansluitend het oppervlaktewater Cranenmeyer met rondom bosschage. Ten zuidwesten van de locatie is het evenemententerrein Megaland en sportpark Strijthagen gelegen. Verder naar het westen bevindt zich de bebouwde kom van Landgraaf. Ten noorden van de onderzoekslocatie bestaat het buitengebied van Landgraaf uit een afwisseling van bosschages en graslanden.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Daarnaast is in de figuren 3 t/m 8 een impressie weergegeven van de onderzoekslocatie met foto's die genomen zijn tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Onderzoeklocatie (rood kader) en omgeving weergegeven op een luchtfoto.

Figuur 3 t/m 8. Impressie onderzoeklocatie.

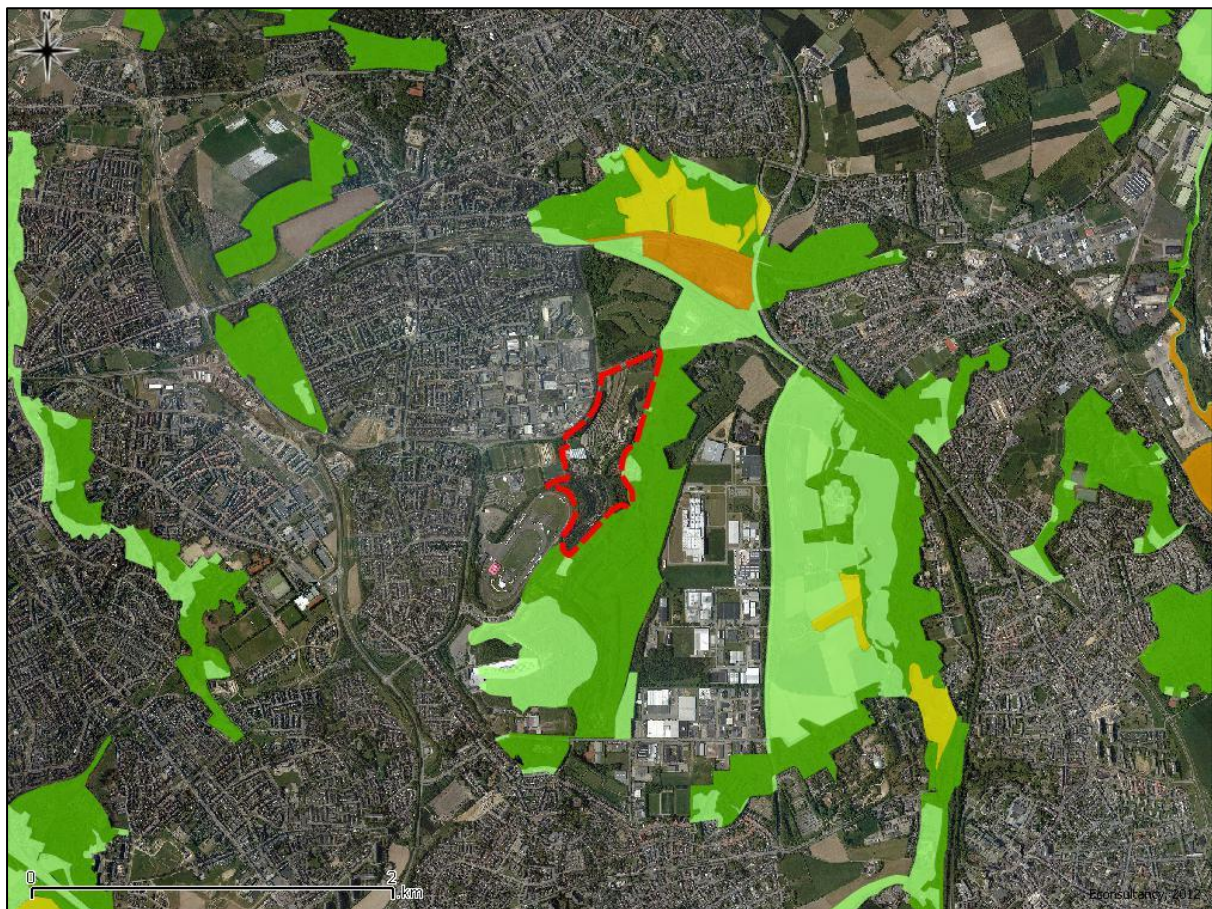
2.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden, Brunsummerheide, Geleenbeekdal en Kunderberg, bevinden zich op circa 3 tot 4 kilometer afstand ten noorden, zuiden en westen van de onderzoekslocatie.

Ecologische Hoofdstructuur en Provinciale Ontwikkelingszone Groen

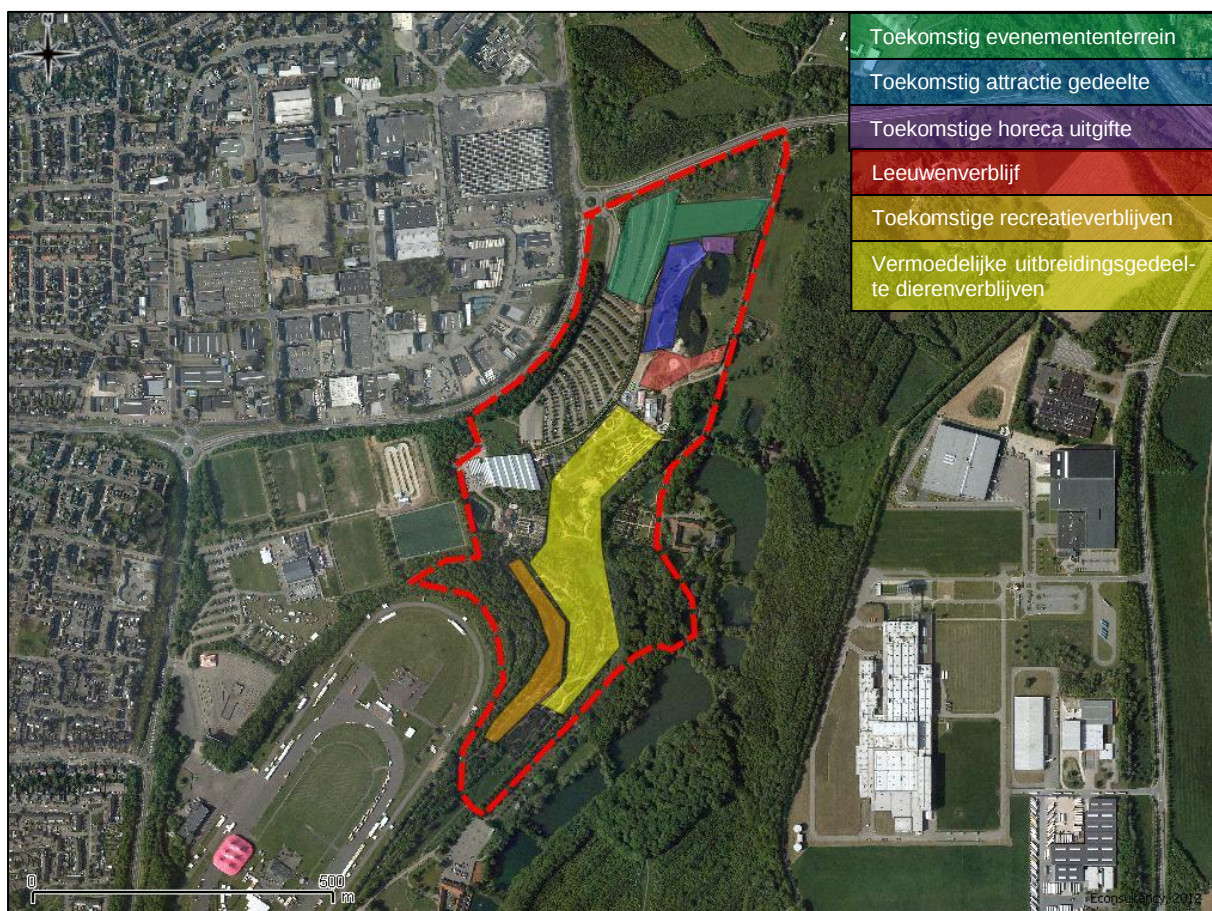
De onderzoekslocatie grenst aan de oostzijde aan een gebied behorend tot de EHS. De onderzoekslocatie maakt zelf geen deel uit van de EHS. Het betreft het bosgebied met oppervlaktewateren en kasteel Strijthagen en de Strijthagenerwatermolen. Daarnaast grenst de locatie aan gebieden die deel uitmaken van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG). Zie figuur 9 voor de ligging van de EHS en de POG ten opzichte van de onderzoekslocatie.

Figuur 9. Ligging van de EHS (donker groen) en de POG (lichtgroen) en opzichte van de onderzoekslocatie (rood kader).

2.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens het park te herontwikkelen om een nieuwe impuls te geven. De herontwikkeling zal bestaan uit uitbreiding van de bestaande attracties, uitbreiding van het aantal dierenverblijven, het realiseren van diverse evenementen en het bouwen van enkele recreatieverblijven. Ten behoeve van de herontwikkeling zal het binnenverblijf van de leeuwen worden verplaatst, een extra horeca uitgifte worden gerealiseerd, een deel park worden omgevormd naar verblijfsrecreatie en evenementen/attractieterrein. Onbekend is waar de nieuwe diervverblijven en recreatiewoningen worden gerealiseerd. De dierenverblijven komen mogelijk verspreid te liggen in het park waar reeds dierenverblijven zijn gelokaliseerd. De recreatiewoningen komen naar verwachting langs een bestaand wandelpad in het bosschagedeel van het park. Daarnaast wordt een bedrijfloods aan een zijde uitgebouwd.

Figuur 10. Globaal overzicht van de herontwikkeling op de onderzoekslocatie.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het veldbezoek is afgelegd op 9 januari 2013. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn gegevens van de provincie Limburg geraadpleegd.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken, zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgeving ten aanzien van de soortbescherming is in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie.

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen.

4.1 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten dienen te worden getoetst op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- en diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets'). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren, maretak
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreepd, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespandief en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (bron: Dienst Regelingen, 25 augustus 2009).

De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden (beschermingscategorie 5). Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorwaarde hierbij is dat er in de directe omgeving wel geschikt habitat aanwezig is. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger. Nestlocaties van soorten uit de beschermingscategorie 5 zijn in uitzonderlijke gevallen ook buiten het broedseizoen beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Algemene Zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.2 Gebiedbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natura 2000

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zullen de termen “Habitatrichtlijngebied” en “Vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van EL&I (via Dienst Regelingen) of door de Provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG)

Met de POL-herziening op onderdelen EHS (2005) heeft de provincie Limburg de EHS expliciet onderscheiden ten opzichte van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen. De POG is circa 29.000 hectare groot en omvat een belangrijk deel van de ecologische verbindingzones, deels bestaande uit beekdalen met beken met speciaal ecologische functie waar extra natuurstroken zijn voorzien. Binnen de POG geldt een ontwikkelingsgerichte basisbescherming. Behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden zijn richtinggevend voor ontwikkelingen in de POG. Uitgangspunt is dat ontwikkelingen leiden tot een kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de ecologische structuur. Voor de borging van de kwaliteit ten aanzien van de rode ontwikkelingen is een belangrijke rol weggelegd voor de kwaliteitscommissie, die in het kader van de POL-aanvulling contourenbeleid (juni 2005) voor geheel Limburg ingesteld is. Indien van bestaande en gerealiseerde bos-, natuur- en landschapswaarden in de POG de wezenlijke kenmerken en waarden aangetast worden is de provinciale beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden van toepassing.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

De provincie Limburg heeft in het kader van de broedvogelinventarisatie soorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan de landelijk ernstig bedreigde soorten, de Rode Lijstsoorten, wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door kritische soorten (aandachtsoorten), schaarse soorten en algemene soorten. De groep "algemene soorten" bevat ook soorten die staan vermeld op de Rode lijst en/of waarvan het nest jaarrond is beschermd, zoals bijvoorbeeld huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en boerenzwaluw. Het betreft moeilijk te onderzoeken soorten, waarbij de waarde van de verkregen gegevens in geen verhouding staat tot de inspanningen die nodig zijn voor het verzamelen van goede gegevens. Van deze soorten worden geen kwantitatieve gegevens verzameld, wel wordt onderzocht of ze in een kilometerhok voorkomen.

Uit de verspreidingsgegevens van de provincie Limburg (www.limburg.nl) met betrekking tot broedvogels blijkt dat de kilometerhokken, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt, volledig zijn onderzocht op broedvogels. Bij de broedvogelinventarisatie in 2011, zijn binnen de betreffende kilometerhokken territoria gekarteerd van de volgende soorten die vallen onder beschermingscategorie 1 tot en met 5; boomklever, boomkruiper, buizerd, ekster, groene specht, bosuil, grote bonte specht, grauwe vliegenvanger, havik, sperwer, zwarte kraai en zwarte roodstaart. Onder de categorie "algemene soorten" zijn binnen de kilometerhokken tevens soorten waargenomen die onder beschermingscategorie 1 tot en met 5 vallen. Dit betreffen huismus, koolmees, pimpelmees en spreeuw.

Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4)

In het te slopen leeuwenverblijf en het de te verlengen bedrijfsloods zijn geen nestmogelijkheden aanwezig voor soorten als gierzwaluw en huismus. Tijdens het veldbezoek zijn tevens geen huismussen op of rond de bebouwing waargenomen.

De (oudere) bomen op de onderzoekslocatie bieden nestgelegenheid aan jaarrond beschermde nesten van broedvogels als buizerd, sperwer en ransuil. Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

Daarnaast zijn geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat de onderzoekslocatie een (belangrijke) functie heeft of kan hebben voor andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, zoals steenuil.

Broedvogels (beschermingscategorie 5)

In het te slopen leeuwenverblijf en de te verlengen bedrijfsloods zijn geen soorten als zwarte roodstaart, spreeuw, huiszwaluw, boerenzwaluw en zwarte roodstaart te verwachten door het ontbreken van nestresten aan de gevel en in de bebouwing en het ontbreken van nestgelegenheid in de vorm van nisjes en geschikte ruimtes onder het dak.

In de (oude) bomen op de onderzoekslocatie zijn enkele soorten uit de beschermingscategorie 5 te verwachten, zoals koolmees, pimpelmees, boomkruiper, boomklever, ekster, zwarte kraai, spreeuw, grote bonte specht en groene specht. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Daarnaast zullen er naar verwachting slechts enkele, met name jonge, bomen gekapt worden. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben.

Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd)

Door de aanwezigheid van bomen, struiken en hagen zijn er op de onderzoekslocatie geschikte nestlocaties aanwezig voor “algemene” vogels als merel, heggenmus, winterkoning, roodborst en houtduif.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Volgens de gegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de Zoogdiervereniging (Huijzinga *et al.*, 2011) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, Bechstein's vleermuis, bosvleermuis, baardvleermuis, watervleermuis, ingekorven vleermuis en tweekeurige vleermuis waargenomen. Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.*, 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar tevens de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: meervleermuis, Brandt's vleermuis en vale vleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Het te slopen leeuwenverblijf en de zijde waar de bedrijfloos wordt uitgebreid zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de afwezigheid van een spouwmuur, het ontbreken van geschikte ruimtes onder het dak en het ontbreken van geschikte ruimtes achter betimmeringen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De (oudere) bomen op de onderzoekslocatie kunnen holtes/spleten en bevatten die kunnen fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing en de bomen in de directe omgeving waar ontwikkelingen plaats vinden mogelijk dat er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en mogelijk franjestaart om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Het habitat blijft gehandhaafd. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. Daarnaast is in de directe omgeving tevens geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft het bos en natuurgebied direct ten oosten van de onderzoekslocatie.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De randen van de bosschages en de bomenrijen vormen een potentiële vliegroute. Door de aard van de ingreep zal er geen verstoring zijn van een vliegroute en kunnen de vleermuizen gebruik blijven maken van donkere onverlichte lijnvormige elementen.

5.3 Overige zoogdieren

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel, mol, hermelijn, (spits)muizen en konijn.

Streng beschermde soorten

Volgens de verspreidingsgegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de Zoogdiervereniging (Huizinga *et al.*, 2010) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen: waterspitsmuis, bever, steenmarter en das.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort komt in de omgeving veelvuldig voor. Steenmarters gebruiken hoozolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke als verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten aangetroffen in de te slopen en uit te breiden bebouwing, die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of verblijfplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de geplande ingreep geen verstrend effect zal hebben op de steenmarter.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. Het voorkomen van overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren, zoals das, bever en waterspitsmuis, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en het ontbreken van verblijfindicaties kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens de gegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg (Van Buggenum *et al.*, 2008), zijn in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: hazelworm en levendbarende hagedis.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. De hazelworm en levendbarende hagedis worden voornamelijk waargenomen op bos- en heideterreinen, maar maken daarnaast gebruik van tal van verschillende habitattypes (RAVON, 2007). Op de onderzoekslocatie is geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Met name het bosschage gedeelte waar de recreatiewoningen gepland zijn.

Amfibieën

Volgens de gegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg (Van Buggenum *et al.*, 2008), zijn in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: alpenwatersalamander, kleine watersalamander, rugstreeppad, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker.

De aanwezige oppervlaktewateren, zoals de vijvers en de aanwezige waterloop bieden voortplantingsmogelijkheden aan amfibieën. De oppervlaktewateren blijven geheel gehandhaafd waardoor een verstoring niet aan de orde is.

De onderzoekslocatie, met name het bosschage gedeelte, vormt daarnaast geschikt landhabitat voor amfibieënsoorten. Diverse amfibieënsoorten kunnen beschutting vinden tussen het struweel, de ruigtes en onder de takken(hopen).

Op de onderzoekslocatie en de directe omgeving bevindt zich geen geschikt habitat voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is echter wel binnen enkele kilometers van de locatie waargenomen. Het is een streng beschermde soort die graag van ondiepe wateren gebruik maakt. Ondiepe wateren warmen snel op en zijn voor deze moeilijk zwemmende soort toegankelijk. De rugstreeppad is een pionierssoort en plant zich in tijdelijke wateren voort. Deze zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

Vissen

De waterloop en de vijvers kunnen onderkomen bieden aan vissen. De oppervlaktewateren worden door de ingreep op de onderzoekslocatie niet aangetast waardoor er geen verstoringen te verwachten zijn met betrekking tot beschermde vissen, zoals bijvoorbeeld kleine modderkruiper, beekprik en gestippelde alver.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er is een aantal bepalende factoren voor een libellenhabitat. De belangrijkste daarvan is de aanwezigheid van stilstaand of stromend water. Libellen zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. De larven leven onder water, de volwassen dieren leven boven water. Sommige soorten komen alleen in stilstaand water voor, andere alleen in stromend water. Daarnaast is het van belang of het water tijdelijk of permanent aanwezig is. Tot slot is de samenstelling van het water belangrijk. Voor de beschermde soorten geldt dat het habitat bestaat uit stromend water (beken of rivieren) en meren en plassen, veelal in veengebieden. Ook de aanwezigheid van vegetatie is een bepalende factor. Een typisch voorbeeld is de combinatie van de groene glazenmaker (tabel 3 Flora- en Faunawet) en de aanwezigheid van de waterplant krabbenscheer. De vegetatie boven water kan dienen als uitkijkpost en ontwikkeling van de larven en de vegetatie in de omgeving wordt gebruikt als foerageergebied voor volwassen libellen. Gelet op het aanwezige habitat op de onderzoekslocatie en de habitateisen van beschermde soorten, is het mogelijk dat er beschermde libellensoorten van de onderzoekslocatie gebruik maken. De ingreep zal echter geen verstoring hebben op eventueel aanwezige soorten.

Dagvlinders

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekent dat zowel de rupsen, poppen als vlinders moeten kunnen overleven. Voor de vlinders geldt dat er een geschikte temperatuur en luchtvochtigheid aanwezig moet zijn, dat wordt beïnvloed door aanwezigheid van vegetatie. Als voedsel dienen waardplanten voor de rupsen en nectarplanten voor de vlinders aanwezig te zijn. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige ongewervelden

Overige beschermde ongewervelde diersoorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, zijn niet op de onderzoekslocatie te verwachten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie te verwachten en er zijn geen waarnemingen van deze soorten bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De provincie Limburg heeft alle gekarteerde plantensoorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan beschermde soorten (Flora- en Faunawet soorten) wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door bedreigde soorten (Limburgse Lijstsoorten) en schaarse soorten. Uit de gege-

vens van de provincie Limburg met betrekking tot vaatplanten blijkt dat de kilometerhokken, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt, volledig zijn onderzocht op beschermde planten. Volgens de kartering in de periode 2009-2010 zijn binnen de betreffende kilometerhokken zo'n 144 schaarse soorten, waarvan 19 Limburgse Lijst soorten, waargenomen. Van de 144 soorten hebben de volgende soorten een bij wet beschermde status waarbij geen vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen; daslook, grote muggenorchis, maretak, rapunzelklokje, tongvaren, wilde marjolein, gevlekte orchis, grote keverorchis, gulden sleutelbloem, rietorchis, steenbreekvaren en zwartsteel.

Aangezien de locatie bestaat uit een aangelegd landschapspark en verharding, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn die zich op natuurlijke wijze zich daar gevestigd hebben. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde maretakken in de bomen waargenomen, echter wel een aantal tongvarens. De aangetroffen tongvarens hebben zich op een onnatuurlijke wijze gevestigd; deze zijn aangaplant. Daarnaast zal de geplande ingreep niet op locaties zijn waar een geschikt biotoop aanwezig is voor beschermde planten als rapunzelklokje, wilde marjolein en gulden sleutelbloem.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden of kan er sprake zijn van negatieve gevolgen voor door de wetgever vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en overige natuurwetgeving en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen en ontheffingen.

6.1 Flora- en faunawet

6.1.1 Broedvogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Ten tijde van schrijven is onbekend welke bomen gekapt gaan worden en wanneer. De exacte locaties waar ingrepen plaats zullen vinden is onbekend. Een nadere inspectie naar jaarrond beschermde nesten voor aanvang van de ingreep is noodzakelijk om te bepalen of overtreding van de Flora- en faunawet aan de orden kan zijn.

Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd)

Voor "algemene"broedvogels geldt dat, indien het groen op de onderzoekslocatie buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.1.2 Vleermuizen

Vleermuizen (verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie)

Gezien de exacte bomenkap niet bekend is ten tijde van schrijven wordt een nadere inspectie naar vleermuisgeschikte holtes/spleten voor aanvang van de bomenkap noodzakelijk geacht om overtreding van een vaste rust- en verblijfplaats in een boomholte/spleet te voorkomen. Daarnaast dient een nadere inspectie uitsluitsel te geven of de ingreep, kap van bomen nabij oude bomen, een verstoring van de werking kan hebben op de potentiële verblijfplaatsen in de omgeving.

6.1.3 Grondgebonden zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. Gezien de exacte ingreep niet bekend is, dienen de bomen voor de kap te worden onderzocht door een ter zake kundige op de aanwezigheid van eekhoornnesten om te bepalen of een overtreding van de Flora- en faunawet aan de orde zal zijn. De nestcontrole vindt bij voorkeur plaats als het blad van de boom is.

Voor de te verwachten algemeen voorkomende grondgebonden zoogdier, zoals wezel, hermelijn, (spits)muizen, egel, mol en konijn geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

In het kader van de algemene zorgplicht zijn, voor zover momenteel is te overzien, enkele maatregelen noodzakelijk. Bij het verwijderen van de grote hopen groen en/of hout dient rekening te worden gehouden met aanwezigheid van kleine zoogdiersoorten. De aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om weg te komen. De werkzaamheden dienen daarom bij voorkeur niet worden uitgevoerd tijdens de winter, aangezien de meeste soorten sterk afhankelijk zijn van beschutting. Daarnaast dient bij het aantreffen van een egel deze zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie in de directe omgeving.

6.1.4 Reptielen en amfibieën

Ten aanzien van het bosschage gedeelte geldt in dit uitzonderlijke geval voor hazelworm, levendbarende hagedis en amfibieënsoorten als kleine waterslamander, gewone pad en tevens in dit geval de alpenwatersalamander de zorgplicht. Gezien de geringe ingreep en het handelen conform de zorgplicht zal er in dit geval geen verstoring voor de desbetreffende soorten plaatsvinden. Bij het verwijderen van takken (hopen), struweel en ruigtes dient rekening te worden gehouden met het aantreffen van beschermde amfibieënsoorten, met name tijdens de amfibieëntrek in het voor- en najaar en de winterperiode. Bij het aantreffen dienen deze zorgvuldig naar een geschikte locatie in de directe omgeving te worden verplaatst. Bij het aantreffen van meerdere individuen van hazelworm, levendbarende hagedis en/of alpenwatersalamander dienen de werkzaamheden te worden gestaakt en een ter zake kundige te worden geraadpleegd.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient verder rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat rugstreeppad zich vestigt op de bouwplaatsen. Bij het vestigen van deze soort dienen de werkzaamheden ter plaatse te worden gestaakt en een ter zake kundige te worden geraadpleegd over de vervolgstappen.

Figuur 11. Afbeelding hazelworm (bron: RAVON.nl).

Figuur 12. Afbeelding levendbarende hagedis (bron: RAVON.nl).

Figuur 13. Afbeelding alpenwatersalamander (bron: RAVON.nl).

Figuur 14. Afbeelding rugstreeppad (bron: Padden.nu).

6.2 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

De onderzoekslocatie ligt binnen de invloedssfeer van de Natura-2000 gebieden Brunsummerheide, Geleenbeekdal en Kunderberg. Indien er een effect te verwachten valt dan zal dit een extern effect zijn. Provincie Limburg dient uitspraak te doen of vastgesteld zal moeten worden of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied.

Voor een dergelijk onderzoek kan in eerste instantie worden volstaan met een zogenaamde "oriënterende fase". Uit het onderzoek zal moeten blijken welke van de onderstaande situaties aan de orde zijn:

1. Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
2. Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechterings- en verstoringstoets.
3. Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist.

Voor de EHS en POG geldt mogelijk een externe werking gezien de onderzoekslocatie is gelegen grenzend aan een onderdeel dat behoort tot de EHS en POG. De ingreep zal naar verwachting geen effect hebben op de kernkwaliteiten en de omgevingscondities van de EHS/POG. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijk situatie niet veranderen. De EHS/POG zal naar verwachting niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie.

Verwacht wordt dat de omgevingscondities in principe niet zullen veranderen, waardoor er naar verwachting geen sprake zal zijn van een significant negatief effect. De provincie Limburg dient echter, na bekendmaking van de exacte plannen, te bepalen of een effectenonderzoek naar externe werking op EHS/POG en een eventuele oriëntatietoets op één of meerdere Natura 2000-gebieden noodzakelijk is.

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIE

Econsultancy heeft in opdracht van Apeladvies een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Groene Wereld 10 te Landgraaf in de gemeente Landgraaf.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De initiatiefnemer is voornemens het park te herontwikkelen om een nieuwe impuls te geven. De herontwikkeling zal bestaan uit uitbreiding van de bestaande attracties, uitbreiding van het aantal dierenverblijven, het realiseren van diverse evenementen en het bouwen van enkele recreatieverblijven. Ten behoeve van de herontwikkeling zal het binnenvverblijf van de leeuwen worden verplaatst, een extra horeca uitgifte worden gerealiseerd, een deel park worden omgevormd naar verblijfsrecreatie en evenementen/attractieterrein. Onbekend is waar de nieuwe diervverblijven en recreatiewoningen worden gerealiseerd. De dierenverblijven komen mogelijk verspreid te liggen in het park waar reeds dierenverblijven zijn gelokaliseerd. De recreatiewoningen komen naar verwachting langs een bestaand wandelpad in het bosschagedeel van het park. Daarnaast wordt een bedrijfloods aan een zijde gebouwd.

Ten aanzien van broedvogels, met uitzondering van broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is, geldt dat indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden er geen overtredingen van de Flora- en faunawet zijn te verwachten. Gezien de exacte locaties van de herontwikkeling niet bekend zijn, zal een nadere inspectie naar vleermuisgeschikte boomholtes/spleten, jaarrond beschermde nesten en eekhoornnesten voor een bomenkap moeten plaatsvinden. Bij voorkeur als het blad van de boom is. Daarnaast geldt voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, amfibieën de zorgplicht. Daarnaast geldt in dit uitzonderlijke geval gezien de kleine schaal van de ingreep voor de te verwachten streng beschermde alpenwatersalamander, (toekomstig te vestigen) rugstreeppad, levendbarende hagedis en hazelworm de zorgplicht.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel IV. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is verkort weergegeven welke maatregelen te treffen zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel IV. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Nader onderzoek	Mitigerende maatregelen noodzakelijk (*)
Broedvogels	algemeen	nee	ja, het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	beschermingscategorie 5	nee	ja, het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	beschermingscategorie 1 t/m 4	ja	afhankelijk nader onderzoek
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	afhankelijk nader onderzoek
	foerageergebied	nee	nee
	vliegroutes	nee	nee
Grondgebonden zoogdieren	licht beschermde soorten	nee	rekening houden met zorgplicht ten aanzien van egel
	streng beschermde soorten	nee	nee
Amfibieën	licht beschermde soorten	nee	rekening houden met zorgplicht
	streng beschermde soorten	nee	ja, bij verwijdering groen en takken(hopen) rekening houden met zorgplicht; bij aantreffen meerdere individuen inschakelen ter zake kundige noodzakelijk
Reptielen		nee	ja, bij verwijdering groen en takken(hopen) rekening houden met zorgplicht; bij aantreffen meerdere individuen inschakelen ter zake kundige noodzakelijk

Soortgroep			Nader onderzoek	Mitigerende maatregelen noodzakelijk (*)			
Vissen	licht beschermde soorten		nee	nee			
	streng beschermde soorten		nee	nee			
Ongewervelden	licht beschermde soorten		nee	nee			
	streng beschermde soorten	Libellen	nee	nee			
		Dagvlinders	nee	nee			
		Overig	nee	nee			
Vaatplanten	licht beschermde soorten		nee	nee			
	streng beschermde soorten		nee	nee			
Gebiedsbescherming			Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000			ja, 3 tot 4 km	mogelijk	afhankelijk uitspraak provincie Limburg	afhankelijk nader onderzoek	- Brunsummerheide, Geleenbeekdal en Kunderberg
EHS/POG			ja, aangrenzend	mogelijk	afhankelijk uitspraak provincie Limburg	afhankelijk nader onderzoek	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag. Deze aanvraag wordt alleen in behandeling genomen als er een volledig onderzoek is uitgevoerd.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraerds & A.J.W. Lenders (redactie), 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Creemers, R.C.M. & van Delft, J.J.C.W. (RAVON)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden.

Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.

Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.

Huizinga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen 2010, Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.), 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R., 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging VZZ.

Internetsites

www.limburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)

www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)

www.ravon.nl (verspreidingsgegevens amfibieën en reptielen)

www.vlinderstichting.nl (soort- en verspreidingsgegevens vlinders en libellen)